ПРОЄКТ 2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю: 053 Психологія
галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Кваліфікація: Доктор філософії з психології

Ніжин 2022

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Психологія», за якою провадиться освітня діяльність третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з підготовки здобувачів ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія, розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту», «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 р., Стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 646 від 20.07.2022 р.

Розроблено робочою групою у складі:

1. Папуча М.В. – *гарант освітньої програми* – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри загальної та практичної психології НДУ імені Миколи Гоголя.
2. Кононко О.Л. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти НДУ імені Миколи Гоголя.
3. Тимошенко О.А. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та практичної психології, декан факультету психології та соціальної роботи НДУ імені Миколи Гоголя.
4. Наконечна М.М. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та практичної психології НДУ імені Миколи Гоголя.
5. Кирилов А.В. – аспірант ОНП «Психологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Профіль освітньо-наукової програми «Психології» доктора філософії зі спеціальності 053 Психологія

А	**Загальна інформація**
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, кафедра загальної та практичної психології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступень вищої освіти – Доктор філософії Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 053 Психологія Кваліфікація: доктор філософії з психології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма «Психологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання – 4 роки
Наявність акредитації	-
Рівень програми	Третій (освітньо-науковий) рівень. НРК України - 8 рівень, FQ-EHEA - третій цикл, EQF LLL - 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра
Мова викладання	Українська мова
Термін дії освітньо-наукової програми	До завершення повного циклу навчання
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://cutt.ly/1gpjqwq

В	**Мета освітньо-наукової програми**
	Забезпечити підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у сфері психології шляхом здобуття ними компетентностей, достатніх для виконання оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; розвинути здатність до методологічної рефлексії в галузі психологічної науки, навички ретельного і якісного аналізу теоретичних та емпіричних даних, професійні судження про структуру власного дослідження, креативність у вирішенні важливих науково-психологічних завдань, активність у реалізації авторських розробок та відповідальність при оформленні та презентації результатів дисертаційної роботи.

С	**Характеристика освітньо-наукової програми**	
1	*Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))*	Галузь знань: Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія ***Об'єкт вивчення***: психічні явища, закономірності їх виникнення, функціонування та розвитку; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності. ***Цілі навчання***: набуття здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

		Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; фізіологічні основи психічних процесів, психологічні аспекти виникнення та перебігу порушень психічної діяльності; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо. ***Методи, методики та технології***: методи теоретичних та емпіричних досліджень, аналізу даних, технології психологічної допомоги, сучасні цифрові технології. ***Інструменти та обладнання***: психодіагностичний інструментарій, прилади для психологічних досліджень, комп'ютерна техніка і мультимедійне обладнання; системи пошуку та обробки інформації; програми статистичної обробки та візуалізації даних.
2	*Орієнтація програми*	Освітньо-наукова програма спрямована на формування активного дослідника, який володіє знаннями власного фаху і предмета дослідження, має ґрунтовну обізнаність у сфері методологічних підходів та сучасних методів психологічних досліджень, на високому рівні володіє навичками і технологіями пошуку та обробки наукової інформації, має розвинені викладацькі, комунікаційні, аналітично-консультативні та менеджерські навички.
3	*Основний фокус програми*	Аналіз теоретичних та методологічних основ сучасної психологічної науки; розроблення програми емпіричного психологічного дослідження, її реалізація, інтерпретація та аналіз; дослідження актуальних проблем сучасної психології; введення відкритих фактів та закономірностей у контекст сучасного наукового знання. *Ключові слова*: психологія, дослідження, аналіз, методологія, теорія, емпіричні дані, наукова новизна, теоретична значущість, практична значущість, гіпотеза, експеримент, психологічна школа, особистість, опитувальники, методики, спостереження, методи статистичної обробки даних.
4	*Особливості програми*	Освітньо-наукова програма орієнтована на проведення ґрунтовних наукових досліджень в галузі психології.

D	**Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання**	
1	*Працевлашту-вання*	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких установах і організаціях, наукових консультантів в органах влади, установах та організаціях.
2	*Академічні права випускників*	Доктор філософії може здобувати науковий ступінь доктора наук та додаткові кваліфікації у системі освіти дорослих.

E	Викладання та оцінювання	
1	*Підходи до викладання та навчання*	**Основні підходи до викладання та навчання аспірантів:** Студентоцентричне навчання, проблемно-орієнтоване навчання з опануванням загальних та фахових компетентностей, які дозволяють продукувати нові ідеї, вирішувати комплексні проблеми в сфері філології. Оволодіння методологією наукової роботи, навичками презентації отриманих результатів українською та іноземними мовами. Отримання навичок науково-педагогічної роботи у вищій школі. Можливість участі у міжнародних проектах та програмах. Можливість вільного вибору 25% дисциплін (за обсягом навантаження). Дистанційне навчання з використанням платформи дистанційного навчання УНІКОМ НДУ імені Миколи Гоголя, а також web-ресурсів Zoom і Google Meet. Індивідуальне наукове керівництво, підтримка та консультування науковим керівником. Форми освітнього процесу: лекції; практичні та лабораторні заняття; наукові дискусії; метод ситуаційного аналізу. Самостійна робота полягає в проведенні індивідуальних занять, консультацій з викладачами та науковим керівником, опануванні певних освітніх компонент дистанційно. Під час 3 і 4 року навчання 100% часу відводиться на підготовку дисертаційної роботи до захисту.
2	*Система оцінювання*	Система оцінювання знань на основі вивчення дисциплін освітньої програми складається з поточного і підсумкового видів контролю. Поточний контроль знань аспірантів передбачає практичні заняття, проєкти, презентації та ін., що проходять у формі письмової роботи (тесту), відповідей на практичних заняттях, виступів на семінарах та конференціях. Підсумковий контроль знань передбачає письмові та усні екзамени, диференційовані заліки, що проходять в усній формі, звітування та атестація, захист дисертаційної роботи. Аспірант вважається допущеним до підсумкового контролю (екзамену/диференційованого заліку) з дисциплін освітньо-наукової програми, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом із цієї дисципліни.

F	Програмні компетентності	
1	*Інтегральна компетентність*	Здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
2	*Загальні компетентності (ЗК)*	**ЗК1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **ЗК2.** Здатність працювати в міжнародному контексті. **ЗК3.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність). **ЗК4.** Здатність розв’язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
3	*Спеціальні (фахові, предметні)*	**СК1.** Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й

	компетентності	розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження. **СК2.** Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах, та забезпечувати якість виконуваних досліджень. **СК3.** Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері психології та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство та відповідальність під час їх реалізації; забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності. **СК4.** Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. **СК5.** Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним. **СК6.** Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності. **СК7.** Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.

G	Результати навчання
РН1.	Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.
РН2.	Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.
РН3.	Виокремлювати, систематизувати, розв’язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.
РН4.	Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.
РН5.	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.
РН6.	Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.
РН7.	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.
РН8.	Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.

РН9.	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій.
РН10.	Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

Н	**Ресурсне забезпечення реалізації програми**	
1	*Кадрове забезпечення*	До реалізації освітньо-наукової програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями. Викладання дисциплін, які формують фахові компетентності, на 100% забезпечують науково-педагогічні працівники, які мають досвід продукування нових ідей, розв'язання проблем у галузі наукової, професійної та дослідницької діяльності, володіють методологією наукової роботи, а також пройшли практику захисту власного наукового дослідження, результати якого мають концептуальний характер у галузі психологічних наук, наукову новизну, теоретичну та практичну цінність. Ці працівники мають значний досвід науково-педагогічної та управлінської діяльності у вищій школі (завідування кафедрою, членство у вченій раді університету або факультету, досвід опонування у спеціалізованих вчених радах та досвід співпраці як члена спеціалізованої вченої ради із захисту дисертаційних робіт тощо).
2	*Матеріально-технічне забезпечення*	Аспірантам надається доступ до всіх ресурсів навчального середовища НДУ імені Миколи Гоголя. Є достатня кількість навчальних аудиторій для проведення аудиторних занять і індивідуальних консультацій. Тренінгові аудиторії. Приміщення оснащені стаціонарною звуко- та відеоапаратурою, комплексом мультимедійної апаратури.
3	*Інформаційне та навчально-методичне забезпечення*	Аспірантам доступні всі ресурси НДУ. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення достатнє для впровадження освітнього процесу в життя відповідно до цієї освітньо-наукової програми. Із метою забезпечення навчальної, методичної і дослідницької діяльності Університет надає здобувачам вченого ступеня доктора філософії доступ до інформаційних ресурсів для навчання, планування і організації наукових досліджень із використанням інформаційних технологій, безкоштовний доступ до internet-ресурсів, Google-академії тощо, наукової бібліотеки, читальних залів, віртуального навчального середовища Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, навчальних і робочих планів, графіків навчального процесу, робочих програм дисциплін, програми практики тощо. Перевірка на академічний плагіат проводиться з використанням систем Unicheck.
І	**Академічна мобільність**	
1	*Національна кредитна мобільність*	Національна академічна мобільність реалізується у рамках міжуніверситетських договорів про встановлення науково-освітянських відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки в межах споріднених спеціальностей університетів

		України. До керівництва науковою роботою здобувачів можуть бути залучені провідні фахівці університетів України на умовах індивідуальних договорів. Заохочується можливість перезарахування кредитів, отриманих у інших ЗВО України за вказаною спеціальністю та у рамках неформальної освіти, за умови відповідності набутих компетентностей.
2	*Міжнародна кредитна мобільність*	На основі двосторонніх договорів між Ніжинським державним університетом та закладами вищої освіти країн-партнерів. Угода про двосторонню співпрацю з Телавським державним університетом імені Якоба Гогебашвілі (Грузія) для публікації у науковому виданні вищезгаданого університету. Здобувачі та НПП нашого університету мають можливість взяти участь у програмах обміну, запропонованих нашими партнерами: IMANC, Мевлана, Фулбрайт, Еразмус +, DAAD, IREX.
3	*Навчання іноземних здобувачів вищої освіти*	Освітня програма є відкритою для іноземних здобувачів вищої освіти на підставах, визначених чинним законодавством України.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонент ОП

Шифри дисциплін	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			
Цикл загальної підготовки			
ОК 01	Новітня філософія науки	4	екзамен
ОК 02	Сучасні інформаційні технології у науковій та викладацькій діяльності	3	залік
ОК 03	Патентознавство та авторське право	3	залік
ОК 04	Організація науково-інноваційної діяльності та проектний менеджмент	3	залік
ОК 05	Іноземна мова для академічних цілей	8	залік, екзамен
Цикл професійної підготовки			
ОК 06	Наукова психологія: теорії і практики	6	екзамен
ОК 07	Методологія психологічних досліджень	6	екзамен
ОК 08	Методика викладання психології у вищій школі	5	екзамен
Практична підготовка			
ОК 09	Викладацька практика	6	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		***44 кредити ЄКТС***	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			
ВК	Вибіркові дисципліни	16	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		***16 кредитів ЄКТС***	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		**60 кредитів ЄКТС**	
НАУКОВА СКЛАДОВА			
НС	Підготовка публікацій у наукових фахових виданнях		

	Участь у наукових конференціях
	Підготовка дисертаційної роботи

2.2. Структурно-логічна схема підготовки фахівців

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері психології або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 01	**ОК 02**	**ОК 03**	**ОК 04**	**ОК 05**	**ОК 06**	**ОК 07**	**ОК 08**	**ОК 09**	**НС**
ЗК1	+						+			+
ЗК2			+	+	+					
ЗК3		+		+					+	+
ЗК4			+	+		+		+		
СК1	+			+						+
СК2						+	+			+
СК3		+	+							+
СК4								+	+	
СК5				+				+	+	
СК6		+		+				+		
СК7		+			+				+	+

5. Матриця відповідності результатів навчання (РН) відповідним компонентам освітньої програми

	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05	ОК 06	ОК 07	ОК 08	ОК 09	НС
РН1				+			+			+
РН2	+						+		+	
РН3	+			+			+			
РН4			+			+				+
РН5		+		+			+			
РН6				+	+		+			+
РН7			+	+		+				
РН8				+				+	+	
РН9		+			+					+
РН10							+	+	+	